

KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY SZKOLNE

Przedmiot: przyroda

Klasa: 4

OCENA CELUJĄCA
Uczeń: • wyjaśnia, jakie są źródła wiedzy o przyrodzie. • wyjaśnia, kiedy można na podstawie obserwacji wyciągnąć wnioski. • uzasadnia, dlaczego w doświadczeniu jest potrzebna próba kontrolna. • konstruuje kompas domowym sposobem według instrukcji i posługuje się nim. • wyjaśnia, dlaczego droga Słońca nad widnokretem odbywa się w cyklu dobowym. • wyjaśnia przyczyny występowania różnic w długości drogi Słońca nad widnokretem, w zależności od pory roku. • wyciąga wnioski dotyczące zależności między zastosowanym pomniejszeniem obiektu a wielkością tego obiektu na planie. • podaje przykłady innych map (np. tematycznych) i opisuje ich zastosowanie. • szkicuje trasę ze szkoły do domu, uwzględniając kierunki świata, bez korzystania z mapy • rozróżnia przykładowe rodzaje chmur i przewiduje na podstawie ich wyglądu zmiany w pogodzie. • przewiduje wartości składników pogody w zależności od sytuacji opisanych przez nauczyciela. • przedstawia mapę pogody na podstawie prognozy słownej. • opisuje zasadę działania piorunochronu. • opisuje hierarchiczność struktury organizmu. • omawia budowę i funkcjonowanie stawu. • opisuje rolę ślinianek, wątroby i trzustki. • wykazuje związek między budową a rolą krtani. • wyjaśnia, dlaczego krążenie krwi jest warunkiem życia człowieka. • uzasadnia, dlaczego układ nerwowy odgrywa kluczową rolę w organizmie. • uzasadnia przystosowanie budowy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego do pełnionych funkcji. • wyjaśnia, co to znaczy, że na dojrzewanie mają wpływ hormony.
OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- wyjaśnia, co to są narządy zmysłów i jaka jest ich rola w poznawaniu przyrody.
- opracowuje kartę obserwacji dowolnego obiektu
- podaje różnice między próbą badawczą a kontrolną w doświadczeniu.
- opisuje sposoby wyznaczania kierunków świata w sytuacji, gdy nie ma przyrządów i gdy nie widać Słońca.
- podaje zależności między wielkością widnokładu a wysokością, na jakiej znajduje się obserwator.
- samodzielnie wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokładem w dniach rozpoczęcia pór roku.
- szacuje na podstawie pomiarów sali lekcyjnej, ile razy należy zmniejszyć długość i szerokość sali, aby jej plan zmieścił się na kartce.
- planuje i opisuje trasę wycieczki, określając kierunki świata;
- wyznacza trasę wędrówki, zgodnie z opisem na mapie topograficznej.
- orientuje plan miasta i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie;
- opisuje przebieg podanej trasy z uwzględnieniem kierunków przebiegu ulic, lokalizacji zabytków itp.
- na podstawie prognozy pogody opisuje jej składniki.
- na podstawie wartości poszczególnych składników pogody opisuje warunki pogodowe.
- rozróżnia pory roku na podstawie wybranych map pogody.
- opisuje zjawisko tęczy.
- rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych.
- wyjaśnia, dlaczego mięśnie muszą pracować parami.
- wymienia rodzaje zębów człowieka i podaje ich funkcje.
- opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach.
- na podstawie ryciny omawia budowę serca.
- wymienia funkcje, jakie pełnią mózg i mózdzek.
- określa rolę poszczególnych narządów w układzie rozrodczym męskim i układzie rozrodczym żeńskim.
- charakteryzuje etap dojrzewania.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- podaje przykłady obiektów, organizmów, które można obserwować przez mikroskop;
- wyjaśnia, do czego jest potrzebna mapa, kompas i taśma miernicza.
- wyjaśnia, co to jest obserwacja przyrodnicza.
- wymienia punkty, które zawiera karta doświadczenia.
- opisuje kierunki świata na róży kierunków;

- określa kierunki świata w terenie.
- charakteryzuje widnokrąg w mieście i na wsi;
- analizuje zależności między długością cienia a wysokością Słońca nad widnokretem.
- rozpoznaje i wskazuje rysunki przedstawiające drogę Słońca w dniach rozpoczynających pory roku;
- wyjaśnia zależność między wysokością Słońca nad widnokretem a długością cienia w różnych porach roku.
- rysuje obiekty w podanych dowolnych zmniejszeniach, np. plan klasy, pokoju, ławki szkolnej.
- określa kierunki świata na mapie topograficznej;
- analizuje mapy topograficzne pod względem liczby zabudowań i innych elementów.
- planuje trasę wycieczki po mieście lub po najbliższej okolicy z uwzględnieniem najciekawszych punktów lub punktów wskazanych przez nauczyciela.
- rozróżnia opady i osady atmosferyczne.
- odczytuje wartości składników pogody z urządzeń pomiarowych.
- określa pogodę na podstawie mapy pogody wybranej części kraju.
- opisuje, jak należy zachować się podczas wichury, ulewy i śnieżyicy.
- omawia funkcje układów narządów w organizmie człowieka.
- wymienia elementy składowe szkieletu człowieka;
- wskazuje główne mięśnie organizmu człowieka
- opisuje ogólnie przebieg procesów zachodzących w przewodzie pokarmowym człowieka.
- uzasadnia, dlaczego oddychanie przez nos jest zdrowsze niż przez usta.
- opisuje rodzaje naczyń krwionośnych.
- omawia części układu nerwowego.
- wskazuje na planszy rozmieszczenie narządów rozrodczych kobiety i mężczyzny
- wskazuje czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na rozwój organizmu w okresie dojrzewania.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- określa, co to jest przyroda;
- podaje po dwa przykłady obserwacji przyrodniczych, w których wykorzystuje się lornetkę.
- wymienia sposoby dokumentowania obserwacji przyrodniczej.
- wymienia zasady bezpieczeństwa, których należy przestrzegać, prowadząc obserwacje przyrodnicze.
- wymienia zasady, których należy przestrzegać, prowadząc doświadczenie.
- posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata
- określa długość dnia (od wschodu do zachodu Słońca);

- wyjaśnia pojęcie widnokładu.
- opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokładem w zależności od pór roku.
- rysuje proste plany małych przedmiotów w zeszycie, np. pudełko od zapalek.
- wyjaśnia, dlaczego nie można narysować planu klasy bez zmniejszenia jej wymiarów.
- rozpoznaje na mapie znaki topograficzne liniowe, powierzchniowe i punktowe, podaje ich przykłady.
- rozpoznaje mapę topograficzną wśród innych map do wyboru.
- odczytuje informacje z planu miasta i mapy topograficznej w podstawowym zakresie.
- wskazuje ulice i określa kierunki, w których przebiegają, np. z północy na południe.
- pokazuje na planie punkty wymienione przez nauczyciela.
- określa kierunki świata na mapie topograficznej i planie miasta.
- opisuje poszczególne składniki pogody.
- wymienia jednostki pomiaru składników pogody.
- odczytuje składniki pogody z mapy pogody.
- opisuje, jak należy zachować się podczas burzy.
- wskazuje, że podstawowym elementem budującym organizm jest komórka.
- wymienia główne układy narządów organizmu człowieka.
- wskazuje dwa przeciwstawnie działające mięśnie, np. zginacz i prostownik przedramienia.
- wskazuje na modelu szkieletu człowieka rodzaje połączeń kości.
- wskazuje na schematach budowy układu pokarmowego tworzące go narządy i podaje ich nazwy.
- wskazuje na schematach budowy układu oddechowego tworzące go narządy i podaje ich nazwy.
- omawia rolę serca.
- omawia rolę układu nerwowego w funkcjonowaniu organizmu.
- określa rolę układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny.
- wyjaśnia, na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- wymienia źródła wiedzy o przyrodzie.
- wymienia zmysły potrzebne do poznawania przyrody.
- podaje przykłady obiektów, które można obserwować przez lupę.
- podaje przykłady organizmów, obiektów i zjawisk, które można obserwować.
- podaje przykłady pytań, na które można uzyskać odpowiedź, przeprowadzając doświadczenie przyrodnicze.

- wyjaśnia, kiedy jest nam potrzebna znajomość kierunków świata.
- wyznacza kierunki świata za pomocą gnomonu i Słońca.
- podaje przykłady świadczące o pozornych zmianach położenia Słońca na niebie.
- wyjaśnia znaczenie pojęć: *wschód Słońca*, *górowanie Słońca*, *zachód Słońca*.
- wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku.
- wyjaśnia znaczenie pojęć: *równonoc* i *przesilenie*.
- wyjaśnia, co to jest plan.
- podaje przykłady zastosowania planów.
- wymienia różnice między planem i mapą.
- wymienia stałe elementy mapy.
- odczytuje na mapie topograficznej, gdzie znajduje się np. las, szkoła, kościół.
- wskazuje plany miast wśród innych map.
- wymienia sytuacje życiowe, w których plan miasta jest niezbędny.
- wymienia składniki pogody.
- przyporządkowuje składniki pogody do urządzeń pomiarowych.
- przedstawia składniki pogody za pomocą symboli graficznych.
- wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą.
- podaje przykłady narządów w organizmie człowieka oraz ich funkcje.
- wymienia funkcje szkieletu.
- wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu.
- określa rolę układu mięśniowego w organizmie.
- omawia rolę układu pokarmowego.
- omawia rolę układu oddechowego.
- wymienia główne funkcje krwi.
- wskazuje na planszy układ nerwowy.
- nazywa podstawowe elementy układu nerwowego.
- wskazuje różnice w budowie komórki jajowej i plemnika.
- podaje nazwy poszczególnych elementów budowy układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny.
- opisuje zmiany zachodzące w organizmach dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń nie opanował treści z programu nauczania.

--

Przygotowała pani Małgorzata Szadura (nauczyciel przyrody)